

Harry Brandelius

Ungmön på Kärringön

Nostalgia
NAXOS

20 originalinspelningar från 1940

1. **Ungmön på Kärringön** 3:03
(Kai Gullmar - Gus Morris)
(Matris: OSB 1161-1S, original-78: HMV X 6441)
2. **Kanske det rentav är jag** 2:26
(Kai Gullmar - Gus Morris)
(OSB 1162-1S, HMV X 6441)
3. **Tacka vet jag samma gamla kärlek** 2:39
(Kai Gullmar - Gus Morris)
(OSB 1119-2S, HMV X 6421)
4. **Tvi, tvi, tvi** 2:44
(Kai Gullmar - Gus Morris)
(OSB 1120-2S, HMV X 6421)
5. **Britt-Marie** 2:42
(Sigurd Ågren - Fritz Gustaf)
(OSB 1121-2S, HMV X 6422)
6. **Dansen den går i midsommarnatt** 2:41
(Hugo Lindh)
(OSB 1122-2S, HMV X 6422)
7. **Jag är en av dem däruppe** 2:54
(Kai Gullmar - Gus Morris)
(OSB 1128-2S, HMV X 6425)
8. **Kyss mej godnatt, sergeant** 2:30
(Kai Gullmar - Gus Morris)
(OSB 1129-2S, HMV X 6425)
- 1-8: Sune Waldimirs orkester*
Inspelade 28 maj 1940.
9. **I kväll dansar Lolo på Trocadero** 2:48
(Kai Gullmar - Gus Morris)
(OSB 1214-1S, HMV X 6481)
10. **Bonita Titita** 2:56
(Kai Gullmar - Gus Morris)
(OSB 1215-1S, HMV X 6481)
11. **Gauchons serenad** 2:37
(Cavanaugh - Redmond - Simon - Karl-Lennart)
(OSB 1216-1S, HMV X 6482)

- 12. Texas** **2:50** **17. När Söder spelar opp** **2:42**
(Roland Bengtsson - Jerico)
(OSB 1217-1S, HMV X 6482)
(Kai Gullmar - Gösta Stevens)
(OSB 1258-1S, HMV X 6506)
- 9-12: Nils Petersens orkester*
Inspelade 16 oktober 1940.
- 13. Orienterarvalsen** **2:38** **18. Sju vackra flickor** **2:37**
(B. Stålhandske - Gösta Wijkman)
(OSB 1222-1S, HMV X 6485) **i en ring kring mej**
(Kai Gullmar - Gösta Stevens)
(OSB 1259-1S, HMV X 6506)
- 14. Hit me' kruska-gröt** **2:34** **19. Tattare-Emma** **2:42**
(B. Stålhandske - Gösta Wijkman)
(OSB 1223-1S, HMV X 6485) *(Jeremias i Tröstlösa)*
(OSB 1260-1S, HMV X 6507)
- 15. Jag saknar dej** **2:46** **20. Båkländets vackra Maja** **2:47**
(Karen Jönsson - Lange - Torbjörn)
(OSB 1223-1S, HMV X 6486) *(Hanna Hagbom - Arvid Mörne)*
(OSB 1261-1S, HMV X 6507)
- 16. Sången om dig** **2:55**
(Karen Jönsson - Lange - John Higer)
(OSB 1225-1S, HMV X 6486)

13-16: Sune Waldimirs orkester
Inspelade 17 oktober 1940.

17-20: Sune Waldimirs orkester
Inspelade 30 december 1940.

Harry Brandelius

Ungmön på Kärringön

Harry (Torbjörn) Brandelius föddes i Stockholm 1910. Skivdebuten skedde på HMV (Husbondens Röst) 1933 med bl a ett julvisepotpurri (dubbelsidigt) och två mer rytmiska nummer, Miss i nassen och Det är jag som går vägen uppför stegen. Folke Göken Anderssons orkester ackompanjerade honom. Orkestern innehöll senare så välkända namn som Thore Ehrling, Miff Görling och Thore Jederby. Göken själv var ledare för vad som då betraktades som en av landets bästa jazzorkestrar där han själv var en för sin tid avancerad jazzfolist. Harrys låtar var givetvis schlagerbetonade men ackompanjemanget är onekligen jazzinfluerat. Harry var vid den här tiden ännu inte yrkesverksam sångare men hade redan uppmärksammats av folk i branschen. Att ha fått debutera på HMV till en relativt stor orkester väckte berättigade noteringar. Tveklöst var HMV då och under många år framöver ett väleta-

blerat skivmärke som gav glans och status åt sina artister.

Bakom sig hade han en handelsutbildning som ledde honom till försäljareskrået, senare till ägare av Stockholms Resebyrå. Men som så många blivande artister i sin generation hade han ingått i den informella artistskola som idrottsföreningen Hellas bedrev med sina årliga revyer. Då året var 1930 scendebuterade han i en militärrevy, och samma år kom han med i Hellas. Genom kamraterna där, bl a Åke Söderblom, kom han 1932 även att radiodebutera. Trots visst gensvar från publikt håll vågade han ändå inte ta steget fullt ut till proffsvärlden. En anledning var att hans skivinspelningar visat sig tämligen svårsålda. Men 1938 skedde det man menar var hans genombrott. Året efter sålde han därför resebyrån och blev fulltidsartist. Vid ett framträdande i Södra Folkparken slog han ordentligt an

på dess mer än 4000-hövdade och inte så lättflirtade publik. Då sjöng han några av de melodier som han samma år sjungit in för HMV; Han hade seglat för om masten, Med en enkel tulipan, Det är den stora, stora kärleken... 1938 hade han även sjungit in Helgdagskväll i timmerkojan utan att någon lyft på hatten men nu, nu lossnade det. En långfilmsmedverkan med Helgdagskväll... gav ännu mera uppmärksamhet åt sin kreatör som vid det laget nu börjat sjunga in allt flera alster i den lätt sjömanspräglade repertoar som under lång tid blev hans säkraste inmutning.

1939 bröt som bekant andra världskriget ut. Importen av shellack, en nödvändig ingrediens 78-varvsskivornas pressmassa, påverkades negativt av detta. Det resulterade i att allt färre skivor blev inspelade. De surrogat som såg dagens ljus visade sig vara både ljus- och ljudsjuka. Det hände att skivorna föll i bitar redan när kunden tog ut skivan ur sitt fodral.

Glädjande nog så är de tjugo originalinspelningar som här presenteras inte s k krigspressningar utan välljudande exemplar som överförts med all erkänd teknik till digitalt cd-format. Mellan maj och

december 1940 spelades de in i Attiksalsens ljudstudio i Stockholms konserthus. Studion hyrdes främst ut till HMV men även Odeon och Columbia gjorde ibland inspelningar där. Jussi Björlings svenska studioinspelningar är till största delen gjorda i Attiksalen. I dag används studion främst för Konserthusets egen verksamhet och har bytt namn till Aulin-salen.

Det finns flera gemensamma nämnare mellan de här tjugo titlarna. En är den beledsagande studioorkestern. Den leds av Sune Waldimir som valt ut lämpligt instrumentarium ur den kombinerade dans- och underhållningsorkester han ledde på dåvarande Radiotjänst. Det var skickliga och väl samspelta musiker med en imponerande rutin efter att varje månad ha svarat för hela 25 musikprogram av skiftande karaktär. På dagarna var musikererna i radions studior, på kvällar och helger satt de i Attiksalen. Eller var ute på SF i Råsunda och spelade in filmmusik. Sune Waldimir var landets meste musiker vid den här tiden och så länge som hälsan stod honom bi. Radio, grammofon, film! Till största delen skrev han själv de flesta arrangemangen. De var inte bara bra utan

också lätta att spela. Man sade att han skrev så logiska stämmor att de kändes helt självklara för hans förnämna musiker. ”Ligger bra till”, brukar man i musikanterkretsar säga om denna mycket specifika tonkonst.

Gemensamma nämnare är faktiskt även låtskrivarparet Kai Gullmar och Gus Morris. De svarar tillsammans för hela åtta titlar. Kai har dessutom två titlar med Gösta Stevens texter. Kai Gullmar var fenomenalt skicklig i att få till melodiosa valser som väl passade in i Harry Brandelius sångteknik och stil. Gus Morris texter ”ligger också bra till” i Kais tonala slingor och Harrys välljudande röstorgan. Det kan kanske vara intressant att notera att den Hugo Lindh som svarat för *Dansen den går i midsommarnatt* (6) är samma herre som skrev Flottarkärlek, salig Snoddas genombrottslåt i Lennart Hylands radioprogram Karusellen drygt tio år senare. Även Harry Brandelius sjöng in den låten, faktiskt flera år före Snoddas men då gick den spårlöst förbi. Så nyckfull är publiksmaken.

Det märks att 1940 var ett krigsår. Texten till *Jag är en av dem däruppe* (7)

syftar till alla de män som låg utplacerade i ”skogar och på berg och skär” runt om i landet för att bevaka vår neutralitet. Och ”*Kyss mej godnatt, sergeant*” (8) har mera med hemlängtan än homosexuell trängtan att göra.

Att vi redan 1940 kände oss instängda när vi inte längre kunde nå ut till mer exotiska landamären kan ligga till grund för texterna till *I kväll dansar Lolo på Trocadero* (9) och *Bonita Titita* (10). Möjligen även förklara varför Harry för en stund lägger sig till med en märklig brytning som onekligen låter exotisk flytning mera än dito brytning. Men i *Ungmönen på Kärvingön* (1), *Tattare-Emma* (19) och *Båklandets vackra Maja* (20), där är Harry Brandelius den stora mästaren i sin genre. Oförglömligt artisteri är ordet!

Harry Brandelius avled 1994 i Stockholm.

Bengt Nyquist, augusti 2007

Harry Brandelius

Ungmön på Kärringön

1.	Ungmön på Kärringön	3:03
2.	Kanske det rentav är jag	2:26
3.	Tacka vet jag samma gamla kärlek	2:39
4.	Tvi, tvi, tvi	2:44
5.	Britt-Marie	2:42
6.	Dansen den går i midsommarnatt	2:41
7.	Jag är en av dem däruppe	2:54
8.	Kyss mej godnatt, sergeant	2:30
9.	I kväll dansar Lolo på Trocadero	2:48
10.	Bonita Titita	2:56
11.	Gauchons serenad	2:37
12.	Texas	2:50
13.	Orienterarvalsen	2:38
14.	Hit me' kruska-gröt	2:34
15.	Jag saknar dej	2:46
16.	Sången om dig	2:55
17.	När Söder spelar opp	2:42
18.	Sju vackra flickor i en ring kring mej	2:37
19.	Tattare-Emma	2:42
20.	Båklandets vackra Maja	2:47

Urval och sammanställning: Sture Hällström. Originalskivorna utlånade av Per Ahlin och Harold Löwing. Ljudrestaurering (2007): Ingemar Lindqvist, Audio Lab Stockholm.

© & © 2007 Naxos Rights International Ltd. www.naxos.se. Made in the EU. Design: www.idebild.se

8.120869

ADD

